

Jarmila Daňková: Přes 160 tisíc návštěvníků v minulém roce

V době prázdnin se pravidelně zvyšuje návštěvnost městské knihovny. Dali jsme proto prostor ředitelce PhDr. Jarmile Daňkové a položili jsme jí otázky, spojené s provozem jihlavské městské knihovny.

Jaký je v dnešní době zájem o knížky? Kolik máte klientů?

Zájem o knihy určitě je. V současné době zaznamenáváme mírný nárůst počtu registrovaných čtenářů a výpůjček. V letním období si čtenáři půjčují nejvíce mapy, cestopisy, průvodce, příručky pro zahrádkáře nebo chovatele a z beletrie vede oddechová literatura.

Z konkrétních titulů je největší zájem o román Ztracený symbol Dana Browna, upířskou ságu Stephanie Meyerové a trilogii Millenium Stiega Larssona. Se začínajícím novým školním rokem se na žebříčku nejpůjčovanějších knih objevují tituly z povinné četby, jako jsou Romeo a Julie, Povídky malostranské nebo Kytice.

Podle posledních statistik za rok 2009 čítal knihovní fond městské knihovny celkem 181 000 svazků knih a dalších nosičů, tzn. zvukových knih, hudebních nosičů a elektronických zdrojů. Zaregistrovalo se téměř 9 000 čtenářů a ti si půjčili více než 500 000 dokumentů. Počet fyzických návštěvníků dosáhl celkem 160 350. Dalších 62 000 virtuálních návštěvníků využilo prostřednictvím webových stránek on-line služeb knihovny. Pro různé věkové a zájmové kategorie uživatelů bylo připraveno 408 kulturních a 440 vzdělávacích akcí.

Jaké internetové služby poskytnete klientům?

Podle litery knihovnického zákona zprostředkovává knihovna široké veřejnosti přístup na internet zdarma. Využití této služby není podmíněno registrací. Celkem je v hlavní budově a na pobočkách k dispozici 20 pracovních počítačových stanic. Pokud přijde návštěvník do hlavní budovy knihovny s notebookem, může se k internetu připojit také bezdrátově. Ve studovně je k dispozici přístup do automatizovaného systému právnických informací a řada naučných a vzdělávacích programů stejně jako regionální databáze - osobnosti a události.

Další služby je možné využít prostřednictvím webové prezentace knihovny. Návštěvník webových stránek získá informace o provozu knihovny, o pořádaných akcích a novinkách, může nahlédnout do katalogu, rezervovat si požadovaný titul, zjistit stav výpůjček na svém uživatelském kontu nebo si prodloužit vypůjčené tituly. Prostřednictvím formuláře může objednat zpracování rešerše nebo využít meziknihovní výpůjční službu.

Na webových stránkách jsou také umístěny elektronické formuláře Ptejte se knihovny a Napište nám. Tam je možné vyjádřit svá přání, názory a požadavky. Prvně zmíně-

JARMILA DAŇKOVÁ, ředitelka Městské knihovny Jihlava.

ný formulář slouží také k zodpovězení nejrůznějších dotazů, které od pracovníků knihovny často vyžaduje náročné a zdlouhavé vyhledávání v informačních materiálech a databázích.

Před prázdninami umístila knihovna svoji prezentaci také na sociální síť Facebook, která je běžným komunikačním prostředkem především pro mladou generaci.

Jak hodně využívají knihovnu studenti a co jim nabízíte?

Uživatelé ve věku od 16 do 26 let tvoří 26,3 % z celkového počtu registrovaných čtenářů. Studentům SŠ a SOU jsou určeny pravidelné exkurze, při nichž se seznamují s provozem jednotlivých oddělení a spektrem nabízených služeb. Ve studovně je připravena celá řada informačních zdrojů, jako je fond regionální literatury, encyklopedická a slovníková literatura ze všech vědních oborů, sbírky zákonů od r. 1918, fond aktuálních a archivovaných periodik. Stále využívanější jsou samozřejmě elektronické zdroje. Studenti VŠ oceňují možnost zadat sestavení rešerše, která je východiskem pro zpracování jejich bakalářské nebo diplomové práce.

Studenti jsou častými uživateli dříve jmenovaných on-line služeb knihovny i účastníky různých setkání, např. cestopisných přednášek, hudebních poslechových pořadů nebo besed se spisovateli. Jejich návštěvy knihovny jsou samozřejmě častější ve zkušebním období, kdy vyhledávají studijní literaturu a povinnou četbu.

Jaké časopisy nabízíte k prohlédnutí či půjčení?

Knihovna svým uživatelům nabízí 264 titulů periodik ve 370 exemplářích. Při nákupu se uplatňuje hledisko rovnoměrného zastoupení titulů ze všech vědních oborů stejně jako titulů pro volný čas. Podle nabídky na trhu a také zájmu uživatelů se titulová skladba fondu periodik pravidelně obměňuje. Kompletní soupis odebíraných titulů novin a časopisů

je vystaven na webových stránkách knihovny.

Poslední statistické údaje ukazují na mírný pokles výpůjček periodik, který jistě ovlivňuje snadná dostupnost velkého množství informací na internetu a také snižování obsahové kvality některých časopisů, kde stále větší prostor zabírá reklama.

Knihovna pořádá také další aktivity či nabízí své prostory. Jaké se setkaly s největším ohlasem?

Po přestěhování knihovny do prostor ve zrekonstruované historické budově v Hluboké 1, od kterého uplynulo už sedm let, byly zásadně změněny a zkvalitněny podmínky pro rozvoj všech činností a služeb. Návštěvníci kromě bohaté nabídky literatury a možnosti využít informační zdroje stále více oceňují množství dostupných vzdělávacích a komunitních aktivit.

Své pravidelné návštěvníky mají poslechové pořady hudebního kritika a teoretika Jiřího Černého, pořady spisovatele a záhadologa Arnošta Vašíčka, literární přednášky Hynka Bouchala a cestopisné přednášky. Opravdu mimořádně úspěšné bylo malování pro děti s ilustrátorem Adolfem Dudkem. Tradicí se staly tematické rodinné dny s bohatým programem pro všechny věkové a zájmové kategorie návštěvníků, např. knižní výstavy, mluvené bibliografie, malování mandal, aranžování suchých vazeb, výtvarné dílny, ochutnávky podle ayurvédských receptů, muzikoterapie, prezentace hudebních nosičů a zvukových knih. Pro velký zájem pokračují kurzy znakové řeči a ayurvědy. Ve spolupráci s neziskovými organizacemi a školami jsou v prostorách knihovny pravidelně instalovány výstavy výtvarných prací, fotografií, plakátů a dalších exponátů.

Jihlavská knihovna se stala také vyhledávaným místem pro pořádání odborných seminářů a profesního vzdělávání. V loňském roce se zde ve spolupráci s Národní knihovnou ČR a Svazem knihovníků a informačních pracovníků uskutečnil devítidenní

vzdělávací cyklus pro ředitele knihoven, zaměřený na oblast pracovně právních vztahů.

Co plánujete do budoucna pro své čtenáře?

Na podzimní období chystáme další vzdělávací kurzy – znaková řeč pro začátečníky a velký kurz ayurvědy. V prvním říjnovém týdnu, který je tradičně ve znamení Týdne knihoven jako celostátní propagační kampaně, odstartuje kurz pro seniory Nedo-volte mozkou stárnout pod vedením lektorky Jany Vejsadové. Návštěvníci se mohou těšit na další pořad Jiřího Černého, muzikoterapii pro dospělé i pro děti, na setkání se spisovatelem Vlastimilem Vondruškou, cestovatelé Lucií Kovaříkovou a Michalem Jonem a pořady poezie místních autorů Karla Holuba a Bohumily Sarnové Horkové. V přípravné fázi je zatím internetový kurz pro seniory. V září budou instalovány dvě výstavy – Poselství slova vtělené do obrazu, z ilustrační tvorby Jana Zrzavého a soubor fotografií Česko proti chudobě. V říjnu je vystřídá výstava fotografií Mexico.

Jak jste na tom s prostory? Měsíčně přibývá celá řada nových titulů...

Knihovna ročně nakoupí asi 8 000 svazků nových knih a více než 1 000 ostatních nosičů, jako jsou zvukové knihy, elektronické dokumenty a hudební nosiče. Dalších 3 500 svazků knih přibude do výměnného fondu, který slouží po doplňování fondů neprofesionálních knihoven v jihlavském regionu formou výpůjček knižních souborů. Po přestěhování knihovny do dvojnásobně většího prostor v roce 2003 jsme na čas podlehlí mylné představě, že prostorové problémy nebudeme dlouhou dobu řešit. Již po třech čtyřech letech jsme však museli přistoupit k opakovanému posunutí fondu, přidání regálů, pokud to bylo možné, změnám v orientačním systému a samozřejmě knihovní fond průběžně aktualizujeme. Při aktualizaci jsou vyřazovány obsahově zastaralé tituly, nepůjčované duplikáty a multiplikáty, knihy poškozené a opotřebované. Ročně jsou vyřazeny přibližně 4 000 knižních svazků.

Jak velké máte problémy s krádežemi, případně nevrácením zápůjček?

Knihovna je vybavena ochranným zabezpečovacím systémem, který funguje podobně jako v obchodech. Všechny nově nakoupené knihy jsou při zpracování zároveň opatřeny bezpečnostními čipy. Přesto se občasným krádežím úplně neubráníme. Větší problém je však s těmi čtenáři, kteří půjčené knihy nevrátí ani po opakovaném upomínání, nepřevzetou doporučený dopis, který jim knihovna posílá, neoznámí změnu bydliště. Takto „vypůjčené“ knihy se do knihovny vrátí jen zcela výjimečně.

-Im-